

Anticipace

Samo slovo, vytvořené v latině od slovesa capere (podobně jako praecipere nebo concipere apod.), poukazuje k jistému uchopování, ovládnutí, zmocňování se něčeho, a to dokonce ještě předem, dopředu, dříve než to tu vskutku „je“. Zřetelně se tu ukazuje jakési podcenění všeho toho, co „tu“ ještě není, k čemu má teprve dojít, co má teprve nastat. Na druhé straně to však ukazuje ještě k něčemu docela jinému: to, co ještě není, k čemu ještě nedošlo, je tím naopak chápáno jako již jsoucí, již nějak dané, i když třeba ještě v tuto chvíli nikoli „nám“ dané. To znamená, že anticipace v tomto smyslu to, co ještě nenastalo a k čemu nedošlo, buď považuje již za „dané“ a tedy v jistém smyslu připravené a hotové – anebo prostě za „nic“. Buď to lze odhadnout a odhalit již nyní, a to znamená předem, ještě dříve, než k tomu dojde – anebo to není nic a nikdy k tomu nedojde a nemůže dojít. Buď to lze „poznat“ či aspoň nějak „rozpoznat“ ještě než se to stane – anebo to rozpoznat nelze, protože se to nikdy nestane, neboť to nebylo „předem dáno“ ještě dříve, než k tomu došlo. (Zde se zcela zřetelně projevuje předsudečný koncept „kauzality“ ve svých důsledcích.)

(Písek, 070907-1.)